

СТ А Н О В И Щ Е
за заемане на академичната длъжност:

"професор"	X
"доцент"	
	със знака "X" се отбелязва една от посочените академични длъжности

Кандидати за заемане на длъжността:

1	Доцент	Д-р	Андриана	Риск	Сурлева	Катедра Аналитична химия на ХТМУ
№	акад. дл.	научна степ.	име	презиме	фамилия	месторабота

Научна област:

4	Природни науки
шифър	наименование

Професионално направление:

4.2.	Химически науки
шифър	наименование

Научна специалност:

Аналитична химия

Конкурсът е обявен:

64	05.08.2025	Аналитична химия	Факултет по Химични Технологии
в ДВ брой	дата	за нуждите на катедра	факултет

Изготвил становището:

Проф.	Д-р	Данчо	Любенов	Даналев	Катедра Биотехнология на ХТМУ
акад. дл.	научна степен	име	презиме	фамилия	месторабота

1. Становище за кандидата:

Доцент	Д-р	Андриана	Риск	Сурлева
акад. дл.	научна степ.	име	презиме	фамилия

1.1.Удовлетворяване на минималните изисквания, съгласно Правилника:

А) Кандидатът удовлетворява минималните изисквания	20 точки	X
Б) Кандидатът не удовлетворява минималните изисквания	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Задължително се попълва, ако е отбелязан отг. Б. Анализира се публикационната активност на кандидата. Анализира се отзвукът на постигнатите резултати (цитирания)

В конкурсът за академична длъжност „професор“ се явява единствен кандидат доц. д-р инж. Андриана Риск Сурлева, която представя за участие в конкурса с 35 научни публикации. Защитената докторска дисертация на тема „Ново поколение цианидни йон-селективни мембрани за поточно-инжекционно приложение“ носи на кандидатката доц. Сурлева **50** точки по показател А1. От представените публикации за участие в конкурса 10 публикации са представени по показател В4 с общ точков актив от **160** при необходим минимум от 100 точки съгласно ППЗРАС на РБългария. Останалите 25 публикации се отнасят към показател Г7 и носят на кандидатката общ точков актив от **289** точки, при необходим минимум от 200 точки, като и по двата показателя представените публикации значително надхвърлят необходимите съгласно ППЗРАС минимални критерии за претендираната академична длъжност. Доц. Сурлева представя 138 цитата по показател Д11, което ѝ дава **276** точки, при необходим минимални 100 точки. По сумата от показатели Е са представени ръководство на четирима успешно защитили докторанти, един от които е в съръководство, с точков актив от **175** точки, ръководство и участия в научни проекти с точков актив от 99 точки и 30 точки от едно учебно помагало и два патента или общо по показател Е **294** точки, които също значително надхвърлят необходимите 150 точки съгласно ППЗРАС. Така в заключение убедено считам, че кандидатката за заемане на академична длъжност „професор“, доц. д-р инж. Андриана Сурлева не само покрива, но и по всички наукометрични показатели далеч надхвърля необходимите минимални точки за претендираната академична длъжност.

1.2. Актуалност на научните и/или приложните изследвания:

А) Изследванията са актуални. Част от изследванията са пионерни (не са известни резултати по темата от други автори)	8 точки	
Б) Изследванията са актуални. По всяка от изследваните теми и/или приложения са известни резултати от други автори	6 точки	X
В) По-голямата част от изследванията са актуални, но са представени и резултати, които нямат научна и/или приложна стойност	4 точки	
Г) По-малката част от изследванията са актуални	2 точки	
Д) Изследванията не са актуални	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Оценката за актуалността на изследванията се аргументира задължително

Всички научни изследвания на доц. Сурлева са в областта на конкурса, като те могат най-общо да бъдат систематизирани в 4 основни направления:

- Разработване на протокол за химичен анализ и охарактеризиране на индустриални отпадъци с цел тяхното валоризиране и намаляване на екологичния отпечатък
- Разработване, оптимизиране и валидиране/верифициране на методи за химичен анализ на обекти от околната среда с цел получаване на актуални данни за оценка на екологичния риск
- Охарактеризиране на аналитичното поведение на методи за химичен анализ на земеделски почви с цел определяне на усвоими за растенията форми на хранителни компоненти
- Разработване, оптимизиране и верифициране/валидиране на аналитични методи и тяхното приложение за изследване на обекти от човешката дейност

Всички те до голяма степен са свързани с една от основните оси от Националната стратегия за научни изследвания до 2030 година – екология и мониторинг на околната среда, здраве и качество на живот, което показва, че доц. Сурлева работи в една традиционна, но иновативна и бързо развиваща се област, особено в частта на аналитичната практика и предизвикателствата за анализ на компоненти в сложни, реални матрици, като е разработвала проблеми свързани с реалната практика от аналитична гледна точка.

1.3.Цели на изследванията:

А) Реалистични и представляват научен и/или приложен интерес	8 точки	X
Б) Реалистични, но не представляват научен и/или приложен интерес	4 точки	
В) Недостижими (нереалистични)	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Задължително се отбелязват целите. Аргументира се типа на поставените цели

Всички поставени в публикациите и разработките на кандидатката цели са реалистични и са свързани с разрешаване на аналитични предизвикателства в изследваните области. Всички изследвани проблеми имат приложен характер и като резултат са успешно разрешени, като с това са разрешени и проблеми от практическо естество поставени от индустрията, като са разработени и валидирани редица аналитични методи за определяне на целеви вещества в сложни матрици.

1.4. Приноси на изследванията на кандидата:

А) С траен научен и/или приложен отзвук, представляват основа за нови направления на изследвания и приложения	20 точки	X
Б) Представляват значим научен и/или приложен интерес, завършват и/или обобщават предходни изследвания	16 точки	
В) Представляват научен и/или приложен интерес	12 точки	
Г) Липса на съществени приноси	8 точки	
Д) Липса на приноси	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Задължително се отбелязват приносите. Аргументира се типа на постигнатите резултати

Приносите на кандидатката в отделните направления, в които са представените разработки могат да бъдат систематизирани и обобщени както следва:

- Охарактеризирани са хвостови материали от хвостохранилища на обогатителни фабрики за добив на мед и от ТЕЦ с изгаряне на въглища като прекурсори за получаване на геополимери с нисък въглероден отпечатък и са получени оригинални данни за хвостовите материали, които могат да се използват, както за получаване на геополимерни материали, така и за екологична оценка;
- За първи път е направена оценка на мобилността и бионаличността на тежки метали и други потенциално токсични компоненти в геополимерни материали, получени от български източници;
- Получени са геополимерни материали с нисък въглероден отпечатък от прекурсори минен хвост и летяща пепел от изгаряне на въглища в България подходящи за получаване на класически и 3D-принтирани строителни материали.
- Разработен е аналитичен протокол за оценка на състоянието на хвостохранилище от добив на полиметална руда, който комбинира различни химични методи за анализ и биологични тестове.
- Получени са нови данни за състава и текущото състояние на хвостовия материал, почви и води от района на хвостохранилище Тарница-Сучава, Румъния.

- Получени са нови данни за метода на двойно изотопно разреждане при масспектрометричното определяне на живак във водни организми, които представляват интерес за метрологичните институти при изследванията на първичен метод за анализ.
- Валидиран е йон-хроматографски метод за определяне на стандартни аниони и замърсители в природни води.
- Проведено е сравнително изследване на ефективността и е оценена неопределеността на резултата от определянето на достъпен за растенията К в български земеделски почви след извличане по 5 методики и пламъкова АЕС
- Оптимизирани са експерименталните условия и са изследвани аналитичните характеристики на спектрофотометричното определяне на фосфатни йони по метода на молибденовото синьо в почвен извлек в присъствие на ацетатолактатен реактив, като е установено, че нехомогенността на пробата и повтаряемостта на екстракционната процедура са факторите, които имат основен принос към неопределеността.
- За пръв път е направен опит за корелационно изследване между ацетатолактатния метод и Мехлих 1 за определяне на достъпен за растенията К и Р в български земеделски почви.
- Предложен е модифициран вариант на турбидиметричния метод за определяне на водоразтворими сулфати в почва след излугване. Предложеният протокол за изпитване е евтин, бърз и достъпен, с характеристики, подходящи за оценка на водоразтворим сулфат в обработваеми почви.
- оптимизиран и валидиран е SEM/EDS метод за идентифициране на следи от барутни изгаряния;
- подобрен е аналитичния контрол в редица индустриални производства
- подобрени са редица технологии за рециклиране и валоризация на отпадъци

Всички постигнати резултати могат да бъдат квалифицирани като такива с траен научен и/или приложен отзвук, като представляват основа за нови направления на изследвания и приложения. Като резултат представените разработки са получили много голям отзвук в научната литература посредством тяхното цитирани и са донесли на кандидатката за заемане на академичната длъжност „професор“ *h-индекс* 11, който е още едно доказателство за значимостта на изследванията на доц. Сурлева. Не на последно място тя е част от колективите на няколко международни проекта и колектива, което показва, че е търсен партньор за сътрудничество благодарение именно на своите разработки.

1.5. Участие на кандидата при постигане на представените резултати:

А) Кандидатът има поне равностойно участие в представените трудове	8 точки	X
Б) Кандидатът има поне равностойно участие в по-голямата част от представените трудове	7 точки	
В) Кандидатът има второстепенно участие в по-голямата част от представените трудове	4 точки	
Г) Участието на кандидата е незабележимо	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Задължително се представят критичните бележки, ако е отбелязан един от отг. В или отг. Г

В 80% от представените за участие в конкурса научни публикации доц. Сурлева е водещ или последен автор, което показва, както че тя участва активно в дизайна и работата по разработките, така и че е носител на представените за участие в конкурса тематик.

1.6. Педагогическа дейност:

А) Кандидатът има безупречна и достатъчна педагогическа дейност във ВУЗ. Издадените учебни пособия са съвременни и	8 точки	X
--	---------	---

полезни (отговарят на изискванията на Правилника). Работата със студенти и докторанти е на високо професионално ниво		
Б) Кандидатът има достатъчна педагогическа дейност във ВУЗ. Издадените учебни помагала удовлетворяват изискванията на Правилника	6 точки	
В) Педагогическата дейност и/или издадените учебни помагала са недостатъчни (не отговарят на изискванията на Правилника)	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Бележки
През своята кариера до момента като част от катедрата по Аналитична химия на Химикотехнологичния и Металургичен Университет, доц. Сурлева е чела освен всички основни курсове по Аналитична химия и Инструментални методи за анализ на всички специалности в университета и тези курсове на френски език за студентите от специалност Химично и биохимично инженерство с преподаване на френски език. Подготвила е учебно помагало Chimie analytique (Notes de cours et de travaux dirigés), също на френски език. Всичко това не оставя никакво съмнение за нейните педагогически знания, умения и компетентности в областта на претендираното в конкурса професионално направление.

1.7. Критични бележки:

А) Липса на критични бележки	8 точки	X
Б) Критични бележки, които имат технически характер	7 точки	
В) Критични бележки, които частично биха подобрили постигнатите резултати в малка част от изследванията	5 точки	
Г) Критични бележки, които частично биха подобрили постигнатите резултати в по-голямата част от изследванията	3 точки	
Д) Съществени критични бележки	0 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Задължително се представят критичните бележки, ако е отбелязан един от отг. В, отг. Г или отг. Д.
Познавам доц. Сурлева от началото на моята кариера като преподавател в Химикотехнологичния и Металургичен Университет. Имал съм възможност да работя с нея по различни задачи както в набирането на потенциални кандидат-студенти за университета, така и като административен ръководител в ролята ѝ на Декан на Факултета по Химични Технологии през последните две години. Личните ми впечатления са че тя е един изключително ерудиран учен и преподавател, с невероятен подход както към кандидат-студенти, така и към студентите и преподавателите в университета. Тя притежава несъмнено всички необходими качества на лидер, способен да работи в екип и да участва активно както в научни, така и в педагогически и административни дейности и да мотивира хората около себе си да се развиват и да постигат високи цели. Смяя да твърдя, че под нейно ръководство катедрата по Аналитична химия, а по-късно и Факултета по Химични Технологии се развиха с бързи темпове в посока на утвърждаване като лидери в рамките не само на университета, но и сред международната научна и педагогическа общност.

1.8. Заключение

А) Оценката за дейността на кандидата е ПОЛОЖИТЕЛНА	Оценката се поставя при общ точков актив от най-малко 50 точки	X
Б) Оценката за дейността на кандидата е ОТРИЦАТЕЛНА	Оценката се поставя при общ точков актив под 50 точки	
		със знака "X" се отбелязва един от посочените отговори

Попълва се при желание на члена на журито

Стъпвайки върху цялостния анализ на наукометричните и педагогически данни представени от кандидатката в конкурса за придобиване на академичната длъжност „професор“, убедено считам, че доц. Сурлева напълно покрива и значително надминава необходимите минимални държавни изисквания за заемане на тази академична длъжност, съгласно законовите и нормативни документи, гласувам **положително** да ѝ бъде присъдена академичната длъжност „професор“ в Област на Висше образование 4. Природни науки, ПН 4.2. Химически науки (Аналитична химия) и предлагам на ФС при Факултета по Химични Технологии да утвърди този избор.

02.12.2025	Изготвил становището:	
дата		подпис